

CONSELLERIA DE TREBALL I AFERS SOCIALS

373

ORDRE de 3 de febrer de 1997, de la Conselleria de Treball i Afers Socials, per la qual es modifica l'Ordre de 9 d'abril de 1990 (DOGV núm. 1.291) sobre registre, autorització i acreditació dels serveis socials de la Comunitat Valenciana, a fi d'atendre els nous serveis que es prestaran a malats mentals crònics en la Comunitat Valenciana. [97/X5699]

Per una part, per atendre els malats mentals crònics que no necessiten hospitalització, la Conselleria de Treball i Afers Socials considera que cal crear centres, avui inexistentes en la nostra Comunitat i en la resta d'Espanya, que permeten la rehabilitació i inserció sociolaboral en uns casos i que, en altres, serveguen de residència alternativa a la llar.

Se seguiran en aquest context experiències de països europeus que palesen que, quan és possible una adequada coordinació entre els serveis socials i els sanitaris i es creen equips pluridisciplinars de planificació i de treball directe, milloren els efectes que el servei prestat té sobre la qualitat de vida de les persones afectades.

Amb aquesta finalitat, la Conselleria de Treball i Afers Socials crearà una xarxa de centres que presten els serveis adequats per a la rehabilitació psicosocial, sempre que siga possible, de malats mentals crònics.

Això implicarà no sols la creació d'equips pluridisciplinars en aquest àmbit, encarregats de planificar les accions i coneixedors de les característiques dels sistemes assistencials en qüestió, sinó també la participació dels professionals que hauran de dur-los a cap i dels seus usuaris.

Per altra part, l'Ordre de 9 d'abril de 1990, de la Conselleria de Treball i Seguretat Social, per la qual es desenvolupa el Decret 40/1990, de 26 de febrer, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre registre, autorització i acreditació dels serveis socials de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 1.291) no regula entre els Serveis Socials Especialitzats els que cal dispensar en sentit estricte a malats mentals crònics que no requereixen hospitalització i que, per això mateix, no inclou en els seus Annexos centres destinats específicament a aquests malats.

Cal, per tant, modificar aquesta ordre en els aspectes assenyalats i, en conseqüència, fent ús de les facultats que em confereix la Llei del Govern Valencià

ORDENE

Article 1

L'art. 38 de l'Ordre de 9 d'abril de 1990, s'ampliarà amb dos nous tipus de centres:

"6. Centres de Rehabilitació i Integració Social per a malats mentals crònics (CRIS).

7. Centres de Dia per a malats mentals crònics".

Article 2

L'art. 39 de la Ordre de 9 d'abril de 1990 s'ampliarà amb un nou tipus de residència:

"10. Centre Específic per a malats Mentals Crònics (CEEM.)"

Article tercer

L'anex IV de l'Ordre de 9 d'abril de 1990 s'ampliarà amb dos nous tipus de centres:

"6. Centre de rehabilitació i integració social per a malats mentals crònics

Definició: els Centres de Rehabilitació i Integració Social (CRIS) es defineixen com a serveis específics i especialitzats, dirigits a malats mentals crònics, amb un deteriorament significatiu de les seues capacitats funcionals, on es duran a cap programes de treball adequats a les característiques, necessitats i situació concreta dels usuaris.

CONSELLERIA DE TRABAJO Y ASUNTOS SOCIALES

373

ORDEN de 3 de febrero de 1997, de la Conselleria de Trabajo y Asuntos Sociales, por la cual se modifica la Orden de 9 de abril de 1990 (DOGV núm. 1.291) sobre registro, autorización y acreditación de los servicios sociales de la Comunidad Valenciana, con el fin de atender los nuevos servicios que se van a prestar a enfermos mentales crónicos en la Comunidad Valenciana. [97/X5699]

Por una parte, para atender a los enfermos mentales crónicos que no necesitan hospitalización, la Conselleria de Trabajo y Asuntos Sociales considera que es necesario crear centros, hoy inexistentes en nuestra Comunidad y en el resto de España, que permitan la rehabilitación e inserción sociolaboral en unos casos y que, en otros, sirvan de residencia alternativa al hogar.

Se seguirán en este contexto experiencias de países europeos que ponen de manifiesto que, cuando es posible una adecuada coordinación entre los servicios sociales y los sanitarios y se crean equipos pluridisciplinares de planificación y de trabajo directo, mejoran los efectos que el servicio prestado tiene sobre la calidad de vida de las personas afectadas.

Con esa finalidad, la Conselleria de Trabajo y Asuntos Sociales va a crear una red de centros que presten los servicios adecuados para la rehabilitación psicosocial, siempre que sea posible, de enfermos mentales crónicos.

Ello va a implicar no sólo la creación de equipos pluridisciplinares en este ámbito, encargado de planificar las acciones y conocedores de las características de los sistemas asistenciales en cuestión, sino también la participación de los profesionales que han de llevarlos a cabo y de sus usuarios.

Por otra parte, la Orden de 9 de abril de 1990, de la Conselleria de Treball i Seguretat Social, por la cual se desarrolla el Decreto 40/1990, de 26 de febrero, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre registro, autorización y acreditación de los servicios sociales de la Comunidad Valenciana (DOGV. Núm. 1.291) no contempla entre los Servicios Sociales Especializados los que deben dispensarse en sentido estricto a enfermos mentales crónicos que no requieren hospitalización y, por ello mismo, no incluye en sus Anexos centros destinados específicamente a estos enfermos.

Es necesario, por tanto, modificar dicha Orden a los respectos señalados y, en consecuencia, haciendo uso de las facultades que me confiere la Llei del Govern Valencià

DISPONGO

Artículo 1

El art. 38 de la Orden de 9 de abril de 1990 se ampliará con dos nuevos tipos de centros:

"6. Centros de Rehabilitación e Integración Social para enfermos mentales crónicos (CRIS).

7. Centros de Día para enfermos mentales crónicos".

Artículo 2

El art. 39 de la Orden de 9 de abril de 1990 se ampliará con un nuevo tipo de residencia:

"10. Centro Específico para Enfermos Mentales Crónicos (CEEM)"

Artículo tercero

El anexo IV de la Orden de 9 de abril de 1990 se ampliará con dos nuevos tipos de centros:

"6. Centro de rehabilitación e integración social para enfermos mentales crónicos

Definición: los Centros de Rehabilitación e integración Social (CRIS), se definen como servicios específicos y especializados, dirigidos a enfermos mentales crónicos, con un deterioro significativo de sus capacidades funcionales, donde se llevarán a cabo programas de trabajo adecuados a las características, necesidades y situación concreta de los usuarios.

Funcions:

Afavorir la permanència dels malalts mentals crònics en la comunitat amb els majors nivells de qualitat de vida possibles.

Potenciar la participació dels malalts mentals crònics en la vida comunitària, tant com siga desitjable i possible.

Donar suport i ajudar la família en la convivència amb el malalt i afavorir l'estructuració d'un clima familiar adequat.

Donar suport i col·laborar amb altres recursos socials i sanitaris.

Objectius:

Potenciar l'adquisició de les habilitats i competències necessàries per a la vida en la comunitat i intentar aconseguir-hi els majors nivells de qualitat de vida i normalització possibles.

Prevenir el deteriorament, la marginació i la institucionalització.

Proporcionar suport, educació i assessorament a la família.

Potenciar la integració social en el medi comunitàri.

Donar suport i assessorar la resta de dispositius sociosanitaris i recursos comunitàris.

Beneficiaris: Subjectes adults afectats per malalties mentals greus, que impliquen un deteriorament important de la seua activitat social i laboral, i de les seues capacitats funcionals.

Requisits d'accés:

Residir en la Comunitat Valenciana

Estar en atenció i ser derivats directament des dels Serveis de Salut Mental.

Pertànyer a l'àmbit de cobertura del centre.

Tenir una edat entre 18 i 65 anys

No presentar conductes excessivament disruptores o agressives.

Diagnòstic:

Trastorns psicòtics: dins d'aquesta categoria s'inclouran tots els trastorns inclosos sota aquest epígraf en el DSM-IV

Trastorns de l'estat d'ànim greus i recurrents:

Trastorns depressius (depressió major)

Trastorns bipolars

Trastorns greus de la personalitat.

No presentar problemes d'addicció i caldrà la seu desintoxicació prèvia perquè s'incorpore als programes.

Coordinació:

– Centres de Salut Mental: Tots els usuaris hauran d'estar en tractament en los Centres de Salut Mental, els quals seran els encarregats de proporcionar l'atenció i el seguiment psiquiàtric.

– Centres de Dia: Col·laboraran en el seu funcionament i en les tasques de rehabilitació i integració dels usuaris que ho requereixen.

– Miniresidències (CEEMs): Treballaran en coordinació amb els Centres de Rehabilitació i Integració Social, els quals els donaran suport en el seu funcionament.

– Serveis Socials Generals: En una lògica de col·laboració i suport mutu facilitaran l'accés dels usuaris a les prestacions que en resulten necessàries i promouren el seu accés a recursos socials.

– Altres recursos socials: Es buscarà la coordinació i col·laboració amb tots aquells recursos socials comunitàris que puguen donar suport a la integració i participació social dels usuaris.

Àmbit geogràfic d'actuació:

S'hi prendrà com a referència l'àrea de salut, atès que cal treballar en coordinació amb els recursos de salut mental de l'àrea.

Protocol d'atenció:

Caldrà comptar-hi, si més no, amb els següents protocols i programes:

Protocol d'avaluació social i funcional.

Programes de intervenció:

Entrenament en competència social.

Entrenament en habilitats d'autoatenció i de la vida diària.

Recuperació d'habilitats cognitives.

Psicomotricitat.

Psicoeducació i promoció d'estils de vida saludables.

Intervenció familiar.

Articulació de recursos de manteniment en la comunitat i d'integració social.

Protocol de seguiment i suport comunitàri.

L'atenció dispensada en aquest tipus de dispositius ha de ser:

Funciones:

Favorecer la permanencia de los enfermos mentales crónicos en la comunidad con las mayores cotas de calidad de vida posibles.

Potenciar la participación de los enfermos mentales crónicos en la vida comunitaria tanto como sea deseable y posible.

Apojar y ayudar a la familia en la convivencia con el enfermo, favoreciendo la estructuración de un clima familiar adecuado.

Apojar y colaborar con otros recursos sociales y sanitarios.

Objetivos:

Potenciar la adquisición de las habilidades y competencias necesarias para la vida en la comunidad, intentando conseguir los mayores niveles de calidad de vida y normalización posibles.

Prevenir el deterioro, la marginación y la institucionalización.

Proporcionar apoyo, educación y asesoramiento a la familia.

Potenciar la integración social en el medio comunitario.

Apojar y asesorar al resto de dispositivos socio-sanitarios y recursos comunitarios.

Beneficiarios: Sujetos adultos afectados por enfermedades mentales graves, que impliquen un deterioro importante de su actividad social y laboral, y de sus capacidades funcionales.

Requisitos de acceso:

Residir en la Comunidad Valenciana

Estar en atención y ser derivados directamente desde los Servicios de Salud Mental.

Pertenecer al ámbito de cobertura del centro.

Tener una edad entre 18 y 65 años

No presentar conductas excesivamente disruptoras o agresivas.

Diagnóstico:

Trastornos psicóticos: dentro de esta categoría se incluirán todos los trastornos incluidos bajo este epígrafe en el DSM-IV

Trastornos del estado de ánimo graves y recurrentes:

Trastornos depresivos (depresión mayor)

Trastornos bipolares

Trastornos graves de la personalidad.

No presentar problemas de adicción, siendo necesaria su previa desintoxicación para su incorporación a los programas.

Coordinación:

– Centros de Salud Mental: Todos los usuarios deberán estar en tratamiento en los Centros de Salud Mental los cuales serán los encargados de proporcionar la atención y seguimiento psiquiátrico.

– Centros de Día: Colaborarán en su funcionamiento y en las tareas de rehabilitación e integración de los usuarios que lo requieran.

– Miniresidencias (CEEMs): Trabajarán en coordinación con los Centros de Rehabilitación e Integración Social, los cuales las apoyarán en su funcionamiento.

– Servicios Sociales Generales: En una lógica de colaboración y apoyo mutuo facilitarán el acceso de los usuarios a las prestaciones que resulten necesarias y promoverán su acceso a recursos sociales.

– Otros recursos sociales: Se buscará la coordinación y colaboración con todos aquellos recursos sociales comunitarios que puedan apoyar la integración y participación social de los usuarios.

Ámbito geográfico de actuación:

Se tomará como referencia el área de salud dado que se debe trabajar en coordinación con los recursos de salud mental del área.

Protocolo de atención:

Deberá contar, al menos, con los siguientes protocolos y programas:

Protocolo de evaluación social y funcional.

Programas de intervención:

Entrenamiento en competencia social.

Entrenamiento en habilidades de autocuidado y de la vida diaria.

Recuperación de habilidades cognitivas.

Psicomotricidad.

Psicoeducación y promoción de estilos de vida saludables.

Intervención familiar.

Articulación de recursos de mantenimiento en la comunidad y de integración social.

Protocolo de seguimiento y apoyo comunitario.

La atención dispensada en este tipo de dispositivos debe ser:

Individualitzada: S'hi intervindrà sobre els problemes i necessitats concretes de cada usuari, que seran determinades després de l'avaluació psicosocial, la qual servirà de base per establecer el Programa Individualitzat de Rehabilitació (PIR). A partir del Programa Individualitzat de Rehabilitació s'establirà tota la intervenció posterior.

Orientada a la consecució d'objectius específics i operatius: L'atenció ha d'estar guiada per la determinació d'objectius adequadament definits i temporalment fixats.

Susceptible d'avaluació i avaluada de forma contínua: Les intervencions han d'utilitzar en la medida de lo posible instrumentos y estrategias que permiten la determinación antes de la intervención (línea-base) y durante la intervención.

Emplaçament:

Situació en àrees urbanes

Fàcil accés i contacte amb la comunitat i recursos existents en aquesta.

Adequada xarxa de transports

Proximitat i connexió amb els Centres de Salut, Centres de Dia, recursos de rehabilitació laboral i recursos residencials.

Capacitat: Comptaran amb capacitat per a un mínim 50 places i un màxim 70 places.

Habitabilitat:

Mínim (50 places): Les estades bàsiques i les seues dimensions aproximades hauran de ser, com a mínim, les següents:

1 vestíbul (20 m²)

1 despach administratiu annex al vestíbul i proper a la porta (25 m²)

1 despach direcció (25 m²)

3 despachos polivalents (25 m² c.u.)

4 sales polivalentes (40 m² c.u.)

2 banys (4 m² c. u.)

1 cuina equipada (20 m²)

Màxim (70 places): Les estades bàsiques i les seues dimensions aproximades hauran de ser, com a mínim, les següents:

1 vestíbul (20 m²)

1 despach administratiu annex al vestíbul i proper a la porta (25 m²)

1 despach direcció (25 m²)

4 despachos polivalentes (25 m² c.u.)

5 sales polivalentes (40 m² c.u.)

3 banys (4 m² c.u.)

1 cuina equipada (20 m²)

Les dimensions són orientatives i podran ser lleugerament inferiors si per les característiques del local és necessari.

Personal:

Mínim 50 places:

1 director/psicòleg/òloga

2 psicòlegs/òlogues

1 treballador/a social

2 educadors/es

1 auxiliar administratiu

Màxim 70 places:

1 director/psicòleg/òloga

3 psicòlegs/òlogues

1 treballador/a social

3 educadors/es

1 auxiliar administratiu

7. Centre de Dia per a malalts mentals crònics

Definició: Centre especialitzat i específic destinat a malalts mentals amb gran deteriorament de les seues capacitats funcionals i del seu entorn social on es desenvoluparan durant tot el dia programes intensius de recuperació funcional i activitats estructurades d'ocupació del temps lliure.

Funcions:

Prevenir la claudicació familiar i la institucionalització.

Proporcionar activitats d'oci i ocupació del temps lliure a aquelles persones que no poden utilitzar cap altre recurs alternatiu atès el greu deteriorament de les seues capacitats funcionals.

Proporcionar un ambient de convivència estructurada alternativa a l'entorn relacional quotidià de l'usuari.

Individualizada: Se intervindrá sobre los problemas y necesidades concretas de cada usuario, que se determinarán tras la evaluación psicosocial, la cual servirá de base para establecer el Programa Individualizado de Rehabilitación (PIR). A partir del Programa Individualizado de Rehabilitación se establecerá toda la intervención posterior.

Orientada a la consecución de objetivos específicos y operativos: La atención debe estar guiada por la determinación de objetivos adecuadamente definidos y temporalmente fijados.

Susceptible de evaluación y evaluada de forma continua: Las intervenciones deben utilizar en la medida de lo posible instrumentos y estrategias que permitan la determinación antes de la intervención (línea-base) y durante la intervención.

Emplazamiento:

Situación en áreas urbanas

Fácil acceso y contacto con la comunidad y recursos existentes en la misma.

Adecuada red de transportes

Proximidad y conexión con los Centros de Salud, Centros de Día, recursos de rehabilitación laboral y recursos residenciales.

Capacidad: Contarán con capacidad para un mínimo 50 plazas y un máximo 70 plazas.

Habitabilidad:

Mínimo (50 plazas): Las estancias básicas y sus dimensiones aproximadas deberán ser, como mínimo, las siguientes:

1 vestíbulo (20 m²)

1 despacho administrativo anexo al vestíbulo y cercano a la puerta (25 m²)

1 despacho dirección (25 m²)

3 despachos polivalentes (25 m² c.u.)

4 salas polivalentes (40 m² c.u.)

2 aseos (4 m² c. u.)

1 cocina equipada (20 m²)

Máximo (70 plazas): Las estancias básicas y sus dimensiones aproximadas deberán ser, como mínimo, las siguientes:

1 vestíbulo (20 m²)

1 despacho administrativo anexo al vestíbulo y cercano a la puerta (25 m²)

1 despacho dirección (25 m²)

4 despachos polivalentes (25 m² c.u.)

5 salas polivalentes (40 m² c.u.)

3 aseos (4 m² c.u.)

1 cocina equipada (20 m²)

Las dimensiones son orientativas, pudiendo ser ligeramente inferiores si por las características del local fuera necesario.

Personal:

Mínimo 50 plazas:

1 director/psicólogo/a

2 psicólogos/as

1 trabajador/a social

2 educadores/as

1 auxiliar administrativo

Máximo 70 plazas:

1 director/psicólogo/a

3 psicólogos/as

1 trabajador/a social

3 educadores/as

1 auxiliar administrativo

7. Centro de Día para enfermos mentales crónicos

Definición: Centro especializado y específico destinado a enfermos mentales con gran deterioro de sus capacidades funcionales y de su entorno social donde se desarrollarán durante todo el día programas intensivos de recuperación funcional y actividades estructuradas de ocupación del tiempo libre.

Funciones:

Prevenir la claudicación familiar y la institucionalización.

Proporcionar actividades de ocio y ocupación del tiempo libre a aquellas personas que no pueden utilizar ningún otro recurso alternativo dado el grave deterioro de sus capacidades funcionales.

Proporcionar un ambiente de convivencia estructurada alternativa al entorno relacional cotidiano del usuario.

Fomentar la recuperació de destreses, hàbits i capacitats funcionals que li faciliten l'accés als programes dels Centres de Rehabilitació i Integració Social.

Beneficiaris: Subjectes adults afectats per malalties mentals greus i amb un gran deteriorament de les seues capacitats funcionals, greu desestructuració del seu entorn social immediat i severes dificultats per utilitzar recursos normalitzats per a la satisfacció de les seues necessitats en totes o quasi totes les àrees.

Requisits d'accés:

Residir en la Comunitat Valenciana.

Estar en atenció en los serveis de Salut Mental.

Ser derivats des del Centre de Rehabilitació i Integració Social de zona.

Tenir una edat entre 18 i 65 anys.

No presentar conductes excessivament disruptores o agressives.

Tenir una afectació molt greu en les seues capacitats funcionals i en el seu entorn social immediat.

Diagnòstic:

Trastorns psicòtics: dins d'aquesta categoria s'inclouran tots els trastorns inclosos sota aquest epígraf en el DSM-IV

Trastorns de l'estat d'ànim greus i recurrents:

Trastorns depressius (depresió major)

Trastorns bipolars

Trastorns greus de la personalitat.

No presentar problemes d'addicció i serà necessària la seua desintoxicació prèvia per ser incorporats als programes.

Coordinació:

– Centres de Salut Mental: Tots els usuaris hauran d'estar en tractament en els Centres de Salut Mental, els quals seran els encarregats de proporcionar l'atenció i el seguiment psiquiàtric. Les prestacions mèdiques de qualsevol altre tipus de malaltia i l'atenció de la seua salut, en general, serà responsabilitat del sistema públic de salut.

– Centres de Rehabilitació i Integració Social: Col·laboraran en el seu funcionament i en les tasques de rehabilitació i integració dels usuaris que ho requeresquen.

– Serveis Socials Generals: En una lògica de col·laboració i suport mutu facilitaran l'accés dels usuaris a les prestacions que resulten necessàries i promouren el seu accés a recursos socials.

– Altres recursos socials: Es buscarà la coordinació i col·laboració amb tots aquells recursos socials comunitaris que puguen donar suport a la integració i participació social dels usuaris.

Prestacions:

Servei de menjador.

Recuperació d'hàbits bàsics d'autonomia.

Activitats de convivència, oci i temps lliure.

Entrenament en capacitats funcionals.

Supòrt i assessorament familiar.

Àmbit geogràfic d'actuació:

Estaran adscrits als Centres de Rehabilitació i Integració Social i tindran, per tant, el mateix àmbit d'actuació que aquests.

Protocol d'atenció:

Hauran de comptar, almenys amb els següents protocols i programes:

Protocol d'avaluació social i funcional.

Programes d'intervenció:

Activitats estructurades d'ocupació del temps lliure.

Psicomotricitat.

Reeducació d'hàbits bàsics.

Rehabilitació cognitiva.

Orientació espaciotemporal i posada al dia.

Supòrt i assessorament a la família.

Convivència.

Supòrt social.

L'atenció dispensada en aquest tipus de dispositius ha de ser:

Individualizada: S'intervindrà sobre els problemes i necessitats concretes de cada usuari, que es determinaran després de l'avaluació psicosocial, la qual servirà de base per establir el Programa Individualitzat de Rehabilitació (PIR). A partir del Programa Individualitzat de Rehabilitació s'establirà tota la intervenció posterior.

Fomentar la recuperació de destreses, hàbits y capacidades funcionales que le faciliten su acceso a los programas de los Centros de Rehabilitación e Integración Social.

Beneficiarios: Sujetos adultos afectados por enfermedades mentales graves y con un gran deterioro de sus capacidades funcionales, grave desestructuración de su entorno social inmediato y severas dificultades para utilizar recursos normalizados para la satisfacción de sus necesidades en todas o casi todas las áreas.

Requisitos de acceso:

Residir en la Comunidad Valenciana.

Estar en atención en los Servicios de Salud Mental.

Ser derivados desde el Centro de Rehabilitación e Integración Social de zona.

Tener una edad entre 18 y 65 años.

No presentar conductas excesivamente disruptoras o agresivas.

Tener una afectación muy grave en sus capacidades funcionales y en su entorno social inmediato.

Diagnóstico:

Trastornos psicóticos: dentro de esta categoría se incluirán todos los trastornos incluidos bajo este epígrafe en el DSM-IV

Trastornos del estado de ánimo graves y recurrentes:

Trastornos depresivos (depresión mayor)

Trastornos bipolares

Trastornos graves de la personalidad.

No presentar problemas de adicción, siendo necesaria su previa desintoxicación para su incorporación a los programas.

Coordinación:

– Centros de Salud Mental: Todos los usuarios deberán estar en tratamiento en los Centros de Salud Mental los cuales serán los encargados de proporcionar la atención y seguimiento psiquiátrico. Las prestaciones médicas de cualquier otro tipo de enfermedad y el cuidado de su salud, en general, será responsabilidad del sistema público de salud.

– Centros de Rehabilitación e Integración Social: Colaborarán en su funcionamiento y en las tareas de rehabilitación e integración de los usuarios que lo requieran.

– Servicios Sociales Generales: En una lógica de colaboración y apoyo mutuo facilitarán el acceso de los usuarios a las prestaciones que resulten necesarias y promoverán su acceso a recursos sociales.

– Otros recursos sociales: Se buscará la coordinación y colaboración con todos aquellos recursos sociales comunitarios que puedan apoyar la integración y participación social de los usuarios.

Prestaciones:

Servicio de comedor.

Recuperación de hábitos básicos de autonomía.

Actividades de convivencia, ocio y tiempo libre.

Entrenamiento en capacidades funcionales.

Apoyo y asesoramiento familiar.

Ámbito geográfico de actuación:

Estarán adscritos a los Centros de Rehabilitación e Integración Social y tendrán, por tanto, el mismo ámbito de actuación que éstos.

Protocolo de atención:

Deberán contar, al menos con los siguientes protocolos y programas:

Protocolo de evaluación social y funcional.

Programas de intervención:

Actividades estructuradas de ocupación del tiempo libre.

Psicomotricidad.

Reeducación de hábitos básicos.

Rehabilitación cognitiva.

Orientación espacio-temporal y puesta al día.

Apoyo y asesoramiento a la familia.

Convivencia.

Apoyo social.

La atención dispensada en este tipo de dispositivos debe ser:

Individualizada: Se intervendrá sobre los problemas y necesidades concretas de cada usuario, que se determinarán tras la evaluación psicosocial la cual servirá de base para establecer el Programa Individualizado de Rehabilitación (PIR). A partir del Programa Individualizado de Rehabilitación se establecerá toda la intervención posterior.

Orientada a la consecució d'objectius específics i operatius: L'atenció ha d'estar guiada per la determinació d'objectius adequadament definits i temporitzats.

Susceptible d'avaluació i avaluada de forma contínua: Les intervencions han d'utilitzar en la mesura que siga possible instruments i estratègies que permeten la determinació abans de la intervenció (línia-base) i durant la intervenció.

Emplaçament:

Ubicació en nucli urbà.

Fàcil accés i contacte amb la comunitat i recursos existents en aquesta.

Adequada xarxa de transport.

Pròxim a un centre de rehabilitació i Integració Social.

Capacitat:

Comptaran amb un mínim de 15 places i un màxim de 20.

Habitabilitat:

1 vestíbul

1 despatx administratiu annex al vestíbul i proper a la porta.

1 despatx de direcció.

2 despatxos polivalents.

4 sales polivalentes (40 m² c.u.)

1 sala d'usos múltiples.

1 menjador (20 m²)

1 cuina equipada

Personal:

1 Auxiliar administratiu

1 Psicòleg-director a un terç de jornada

1 Psicòleg a dos terços de jornada.

1 Treballador social a mitja jornada.

3 Educadors.

1 Terapeuta ocupacional. "

Article quart

L'anex V de l'Ordre de 9 d'abril de 1990 s'ampliarà amb un nou tipus de centre:

"10. Centre específic per a malats mentals crònics (CEEM)

Definició: Servei residencial comunitari obert i flexible destinat a malats mentals crònics que no requereixen hospitalització. La residència treballarà sempre des d'una perspectiva de rehabilitació enfocant la seua actuació cap a la millora de l'autonomia personal i social dels residents i donarà suport a la seua normalització i integració comunitària.

Tipologia d'estades:

Curta: cap de setmana-mes aprox.

Transitorià: mes-any aprox.

Indefinida: llarga. Més d'un any

Objectius: Segons la tipologia d'estades seran:

Curta:

Alleujar la sobrecàrrega familiar.

Ajudar al manteniment de l'usuari en l'ambient familiar.

Prevenir l'ús inapropiat de l'atenció hospitalaria i els reingressos.

Transitorià:

Facilitar i/o preparar la inserció social i familiar.

Propiciar l'adquisició d'habilitats necessàries para dur una vida més autònoma i independent.

Prevenir la indigència dels malats sense suport social ni familiar.

Indefinida:

Millorar el nivell d'autonomia personal i social.

Prevenir la indigència dels malats sense suport social ni familiar.

Assegurar un nivell de qualitat digne.

Funcions:

Atendre urgències familiars o socials.

Separació preventiva de l'ambient familiar.

Facilitar la transició de l'hospital a la comunitat després de les recaigudes.

Preparació per a opcions de vida i allotjament més autònoms i normalitzades.

Beneficiaris: Subjectes adults afectats per malalties mentals

Orientada a la consecució de objetivos específicos y operativos: La atención debe estar guiada por la determinación de objetivos adecuadamente definidos y temporizados.

Susceptible de evaluación y evaluada de forma continua: Las intervenciones deben utilizar en la medida de lo posible instrumentos y estrategias que permitan la determinación antes de la intervención (línea-base) y durante la intervención.

Emplazamiento:

Ubicación en núcleo urbano.

Fácil acceso y contacto con la comunidad y recursos existentes en la misma.

Adecuada red de transporte.

Próximo a Centro de Rehabilitación e Integración Social.

Capacidad:

Contarán con un mínimo de 15 plazas y un máximo de 20.

Habitabilidad:

1 vestíbulo

1 despacho administrativo anexo al vestíbulo y cercano a la puerta.

1 despacho de dirección.

2 despachos polivalentes.

4 salas polivalentes (40 m² c.u.)

1 sala de usos múltiples.

1 comedor (20 m²)

1 cocina equipada

Personal:

1 Auxiliar administrativo

1 Psicólogo-director a un tercio de jornada

1 Psicólogo a dos tercios de jornada.

1 Trabajador social a media jornada.

3 Educadores.

1 Terapeuta ocupacional. "

Artículo cuarto

El anexo V de la Orden de 9 de abril de 1990 se ampliará con un nuevo tipo de centro:

"10. Centro específico para enfermos mentales crónicos (CEEM)

Definición: Servicio residencial comunitario abierto y flexible destinado a enfermos mentales crónicos que no requieren hospitalización. La residencia trabajará siempre desde una perspectiva de rehabilitación enfocando su actuación hacia la mejora de la autonomía personal y social de los residentes y apoyando su normalización e integración comunitaria.

Tipología de estancias:

Corta: fin de semana-mes aprox.

Transitoria: mes-año aprox.

Indefinida: larga. Más de un año

Objetivos: Según la tipología de estancias serán:

Corta:

Aliviar sobrecarga familiar.

Ayudar al mantenimiento del usuario en el ambiente familiar.

Prevenir el uso inapropiado de la atención hospitalaria y los reintegros.

Transitoria:

Facilitar y/o preparar la inserción social y familiar.

Propiciar la adquisición de habilidades necesarias para llevar una vida más autónoma e independiente.

Prevenir la indigencia de los enfermos sin apoyo social ni familiar.

Indefinida:

Mejorar el nivel de autonomía personal y social.

Prevenir la indigencia de los enfermos sin apoyo social ni familiar.

Assegurar un nivel de calidad digna.

Funciones:

Atender urgencias familiares o sociales.

Separación preventiva del ambiente familiar.

Facilitar la transición del hospital a la comunidad tras las recaídas.

Preparación para opciones de vida y alojamiento más autónomas y normalizadas.

Beneficiarios: Sujetos adultos afectados por enfermedades men-

cròniques amb déficits o discapacitats en el seu funcionament psicosocial que els impedesquen o dificulten atendre autònomament les seues necessitats d'allotjament i suport i que no requeresquen hospitalització.

Requisits d'accés:

Estar atès i ser derivat des dels Serveis de Salut Mental.

Edat entre 18 i 65 anys.

Absència, inadequació o impossibilitat temporal de suport familiar i social.

Estar en situació psicopatològica estabilitzada i no en fase de crisi psiquiàtrica.

No patir malalties físiques greus o cròniques que exigesquen una assistència mèdica o d'enfermeria especialitzada i continuada.

No presentar patrons comportamentals excessivament agressius o perillosos para ells mateixos o per als altres.

Coordinació:

– Centres de Salut Mental: Tots els usuaris hauran d'estar en tractament en els Centres de Salut Mental, els quals seran els encarregats de proporcionar l'atenció i el seguiment psiquiàtric. Les prestacions mèdiques de qualsevol altre tipus de malaltia i l'atenció de la seua salut, en general, serà responsabilitat del sistema públic de salut.

– Centres de Rehabilitació i Integració Social: Col·laboraran en el seu funcionament i en les tasques de rehabilitació i integració dels usuaris que ho requeresquen.

– Centres de Dia: Col·laboraran en el seu funcionament i en les tasques de rehabilitació i integració dels usuaris que ho requeresquen.

– Serveis Socials Generals: En una lògica de col·laboració i suport mutu, facilitaran l'accés a les prestacions dels usuaris a les prestacions que resulten necessàries i promourà el seu accés a recursos socials.

– Altres recursos socials: s'hi buscarà la coordinació i col·laboració amb tots aquells recursos socials comunitaris que puguen donar suport a la integració i participació social dels usuaris.

Prestacions:

Allotjament

Manutenció

Suport de l'autonomia personal i social

Suport a la integració social

Orientació i suport a les famílies

Protocol d'atenció:

Hauran de comptar, almenys, amb els següents protocols i programes:

Protocol d'avaluació social i funcional.

Programes d'intervenció:

Entrenament en habilitats de autoatenció.

Entrenament en habilitats de la vida diària.

Psicoeducació i promoció d'estils de vida saludables.

Activitats d'oci i temps lliure.

Intervenció familiar.

L'atenció dispensada en aquest tipus de dispositius ha de ser:

Individualitzada: S'intervindrà sobre els problemes i necessitats concretes de cada usuari, que es determinaran després de l'avaluació psicosocial, la qual servirà de base per estableir el Programa Individualitzat de Rehabilitació (PIR). A partir del Programa Individualitzat de Rehabilitació s'establirà tota la intervenció posterior.

Orientada a la consecució d'objectius específics i operatius: L'atenció ha d'estar guiada per la determinació d'objectius adequadament definits i temporalment planificats.

Susceptible d'avaluació i avaluada de forma contínua: Les intervencions han d'utilitzar en la mesura que siga possible instruments i estratègies que permeten la determinació abans de la intervenció (línia-base) i durant la intervenció.

Emplaçament:

Situació en àrees urbanes o molt pròxima a elles

Fàcil accés i contacte amb la comunitat i recursos existents en aquesta

Adequada xarxa de transports.

tales crónicas con déficits o discapacidades en su funcionamiento psicosocial que les impidan o dificulten cubrir autónomamente sus necesidades de alojamiento y soporte y que no requieran hospitalización.

Requisitos de acceso:

Estar atendido y ser derivado desde los Servicios de Salud Mental.

Edad entre 18 y 65 años.

Ausencia, inadecuación o imposibilidad temporal de apoyo familiar y social.

Estar en situación psicopatológica estabilizada y no en fase de crisis psiquiátrica.

No padecer enfermedades físicas graves o crónicas que exijan una asistencia médica o de enfermería especializada y continuada.

No presentar patrones comportamentales excesivamente agresivos o peligrosos para sí mismos o para los demás.

Coordinación:

– Centros de Salud Mental: Todos los usuarios deberán estar en tratamiento en los Centros de Salud Mental los cuales serán los encargados de proporcionar la atención y seguimiento psiquiátrico. Las prestaciones médicas de cualquier otro tipo de enfermedad y el cuidado de su salud, en general, será responsabilidad del sistema público de salud.

– Centros de Rehabilitación e Integración Social: Colaborarán en su funcionamiento y en las tareas de rehabilitación e integración de los usuarios que lo requieran.

– Centros de Día: Colaborarán en su funcionamiento y en las tareas de rehabilitación e integración de los usuarios que lo requieran.

– Servicios Sociales Generales: En una lógica de colaboración y apoyo mutuo facilitarán el acceso a las prestaciones de los usuarios a las prestaciones que resulten necesarias y promoverá su acceso a recursos sociales.

– Otros recursos sociales: se buscará la coordinación y colaboración con todos aquellos recursos sociales comunitarios que pueden apoyar la integración y participación social de los usuarios.

Prestaciones:

Alojamiento

Manutención

Ayuda de la autonomía personal y social

Ayuda a la integración social

Orientación y ayuda a las familias

Protocolo de atención:

Deberán contar, al menos, con los siguientes protocolos y programas:

Protocolo de evaluación social y funcional.

Programas de intervención:

Entrenamiento en habilidades de autocuidado.

Entrenamiento en habilidades de la vida diaria.

Psicoeducación y promoción de estilos de vida saludables.

Actividades de ocio y tiempo libre.

Intervención familiar.

La atención dispensada en este tipo de dispositivos debe ser:

Individualizada: Se intervendrá sobre los problemas y necesidades concretas de cada usuario, que se determinarán tras la evaluación psicosocial la cual servirá de base para establecer el Programa Individualizado de Rehabilitación (PIR). A partir del Programa Individualizado de Rehabilitación se establecerá toda la intervención posterior.

Orientada a la consecución de objetivos específicos y operativos: La atención debe estar guiada por la determinación de objetivos adecuadamente definidos y temporalmente planificados.

Susceptible de evaluación y evaluada de forma continua: Las intervenciones deben utilizar en la medida de lo posible instrumentos y estrategias que permitan la determinación antes de la intervención (línea-base) y durante la intervención.

Emplazamiento:

Situación en áreas urbanas o muy próxima a ellas

Fácil acceso y contacto con la comunidad y recursos existentes en la misma

Adecuada red de transportes.

Proximitat i connexió amb els Centres de Rehabilitació i Integració Social i laboral, els Serveis de Salut Mental i la resta de recursos comunitaris

Capacitat: El nombre de places serà com a mínim de 20 i com a màxim de 40.

Habitabilitat: Prenent-hi com a referència el nombre mínim de dependències d'una miniresidència de 25 places, la extensió total estimada seria de 600m² distribuïts entre:

Vestíbul
Cuina
Rebost-imagatzem
Habitació neteja/bugaderia
1 menjador/sala
1 sala d'estar
15 dormitoris individuals
5 dormitoris dobles
5 banys complets
1 despatx comú personal
1 sala polivalent
Personal:
1 director/a (psicòleg/òloga) a jornada completa
1 terapeuta ocupacional a jornada completa
10 monitors-educadors/es distribuïts en torns de matí, vesprada i nit.
1 auxiliar administratiu a jornada completa
2 auxiliars domèstics (suport, neteja, bugaderia i cuina) a jornada completa."

DISPOSICIO FINAL

Aquesta ordre tindrà vigència a partir del mateix dia en què es publicarà al *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 3 de febrer de 1997.

El conseller de Treball i Afers Socials
JOSE SANMARTÍN ESPLUGUES

374

ORDRE de 7 de febrer de 1997, de la Conselleria de Treball i Afers Socials, mitjançant la qual es regulen mesures tendents a formar i a inserir laboralment joves aturats(des) i s'estableix el procediment per otorgar les corresponents ajudes (programa de Formació&Ocupació per a joves 1997). [97/X5712]

La Conselleria de Treball i Afers Socials va a dur a la pràctica durant 1997 un Pla d'Ocupació Juvenil, i una de les seues mesures principals consisteix a ajudar perquè, principalment, els ens locals realitzen la formació professional de joves aturats(des) amb vista a la seu posterior contractació per un mínim de quatre mesos, a través de les subvencions atorgades per la Conselleria, que es concretaran en 125.000 pessetes al mes a fons perdut per cada treballador contractat.

D'ara endavant denominarem "Programa de Formació&Ocupació" aquesta mesura.

La Conselleria de Treball i Afers Socials donarà prioritat en aquest context a aquelles sol·licituds de formació que tinguen per objecte l'adquisició de coneixements i habilitats relacionades amb la recuperació del patrimoni, preferentment històric, social i ambiental.

Aquest programa de Formació&Ocupació conté diversos subprogrames que van a aplicar-se:

A barris deprimits, entenen-hi per tals aquells barris que presenten condicions que els facen propensos a la marginalitat i que, en particular, continguen borses d'atur juvenil creixents. En aquest cas, el programa es denominarà "de Formació&Ocupació en BADS".

A zones d'interès històrico-artístic

Proximidad y conexión con los Centros de Rehabilitación e Integración Social y laboral, los Servicios de Salud Mental y demás recursos comunitarios

Capacidad: El número de plazas será como mínimo de 20 y como máximo de 40.

Habitabilidad: Tomando como referencia el número mínimo de dependencias de una mini-residencia de 25 plazas, la extensión total estimada sería de 600m² distribuidos entre:

Vestíbulo
Cocina
Despensa-almacén
Cuarto limpieza/lavandería
1 comedor/sala
1 salón de estar
15 dormitorios individuales
5 dormitorios dobles
5 aseos completos
1 despacho común personal
1 sala polivalente
Personal:
1 director/a (psicólogo/a) a jornada completa
1 terapeuta ocupacional a jornada completa
10 monitores-educadores/as distribuidos en turnos de mañana, tarde y noche.
1 auxiliar administrativo a jornada completa
2 auxiliares domésticos (apoyo, limpieza, lavandería y cocina) a jornada completa."

DISPOSICION FINAL

Esta orden tendrá vigencia a partir del día mismo en que se publique en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Valencia, 3 de febrero de 1997

El conseller de Trabajo y Asuntos Sociales
JOSE SANMARTIN ESPLUGUES

374

ORDEN de 7 de febrero de 1997, de la Conselleria de Trabajo y Asuntos Sociales, mediante la cual se regulan medidas tendentes a formar e insertar laboralmente a jóvenes desempleados(as) y se establece el procedimiento para otorgar las correspondientes ayudas (programa de Formación&Empleo para jóvenes 1997). [97/X5712]

La Conselleria de Trabajo y Asuntos Sociales va a llevar a la práctica durante 1997 un Plan de Empleo Juvenil, una de cuyas medidas principales consiste en ayudar para que, principalmente, los entes locales realicen la formación profesional de jóvenes desempleados(as) con vistas a su posterior contratación por un mínimo de cuatro meses, a través de las subvenciones otorgadas por la Conselleria, que se concretarán en 125.000 pesetas al mes a fondo perdido por cada trabajador contratado.

En lo sucesivo denominaremos "Programa de Formación&Empleo" a esta medida.

La Conselleria de Trabajo y Asuntos Sociales dará prioridad en este contexto a aquellas solicitudes de formación que tengan por objeto la adquisición de conocimientos y habilidades relacionadas con la recuperación del patrimonio, preferentemente histórico, social y ambiental.

Este Programa de Formación&Empleo contiene diversos subprogramas que van a aplicarse:

En barrios deprimidos, entendiendo por tales aquellos barrios que presenten condiciones que los hagan propensos a la marginalidad y que, en particular, contengan bolsas de paro juvenil crecientes. En este caso, el Programa se denominará "de Formación&Empleo en BADS".

En zonas de interés histórico-artístico